

 C. k. PRVNÍ ČESKÁ : VZÁJEMNÁ : POJIŠŤOVNA zal. r. 1827, pojistuje proti škodám z ohně, z krupobití, z rozbití a prasknutí stěel, z krá- deže vloupáním, z po- .. vinného ručení. ..	ČESKÁ VZÁJEMNÁ ▣ ŽIVOOZŇÍ ▣ ▣ POJIŠŤOVNA ▣ soudružný ústav c. k. priv. první české vzájemné pojišťovny pojistuje ve všech kombinacích kapitálu pro případ úmrtí - a dožití i důchody. - Moderní tarify na podkladě rakou- ských úmrtních ta- .. .. bulek. .. .. Zvláštní tarify pro ženy.
Kanceláře PRAHA, Spálená ul. Palác po- ústavů: jišťovny.	

Všechny potřeby pro

kuchyň a domácnost

koupíte nejvýhodněji u firmy

J. Neff, Praha, Přikopy 24.

Alpisté, lyžaři a ostatní sportovci kupují punčochy bez cho-
 didel (štucy), vlněné sweatry, pletené žakety, rukavice, vlněné
 čepice a veškeré trikotové zboží v mechanické pletárně

JANA GLOTZE A SPOL. V PRAZE,

VÁCLAVSKÉ NÁM. Č. 28 (PROTI »POLITICE«).

Největší sklad toho druhu v Praze.
 Pp. členům odboru 10% sračky z pevných cen.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

— ORGÁN —

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 12, a Dra. Viktora Dvorského v Praze, Lipová ul. č. 14. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku buďtež adresovány: Praha-III., č. p. 176. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky peněžité zasílají se českému odboru slov. alp. družstva v Praze 1947-II.

ČÍSLO 2.

LISTOPAD-PROSINEC 1910.

ROČNÍK XIII.

Mangart „hudou stezou“.

Dr. V. Dvorský.

16. srpna 1910 o půl šesté z rána shromáždili jsme se před Komacovým domkem v Trentě. Bylo sice smlouveno, že přijdeme již v půl páté, ale snídaně u Cudra a dlouhé účtování nás zdrželo o celou hodinu. Komac, který tuto časovou diferencí proseděl poctivě u cesty, byl v nitru své duše jistě přesvědčen, že jsme zaspali, přes to však provázel souhlasem naše rozhorlení nad pomalostí Cudrovou. Zvolna jsme kráčeli známou stezkou, vedoucí ze Sv. Marije do Zadní Trenty a na Trentskou salaš. Když jsme přišli na chvalně pověstný ssutkový svaň, vysunulo se slunce z oblaků a hledělo nám dle svého obyčeje zvýšenou teplotou výstup „zpríjemnití“. Na štěstí přechází značený směr brzy do lesa a dokonce též k prameni — ovšem již poslednímu. Delší odpočinek omluvili jsme právě touto okolností.

Až na Trentskou alpu se jde od pramene dobře. U salaše zahýbá však značená cesta v levo pod Ozebník, kdežto naším cílem je trentský Veliký Kot (Travnikjoch), sedlo mezi Jalovcem a Travnikem. Přístup k němu vede od Trentské alpy příkladným houštím nízkých modřínů, kleče a alpských růží. K tomu hojně vratkého kamení a dopolední horko připojuje se jako vhodný doplněk. Strádali jsme hrozně a kdyby se byl někdo z členů výpravy přiznal, že navrhl tento výstup nebo že s podobným návrhem souhlasil, bylo by se mu asi zle vedlo. Posléze však každé utrpení lidské dochází konce a odměny: přišli jsme do vlnitého, slabě skloněného terrainu, pak na sníh a konečně do balvaniště pod sedlem. Zde se setkáváme se značkami, vedenými od Vossovy chaty.

Sedlo Veliký Kot je velmi široké a jeho nejvyšší část tvoří řada různě skupených balvanů. Výška 2200 m. Rozložení mezi kameny oddalí jsme se druhému většímu odpočinku. Chuť k jídlu neměl nikdo, takže jen sardinky a hrušky doznaly vitaného odbytu. Na severní (planické) straně spadá od sedla strmá breccie nálevkovité podoby, končí však brzy nad kolmou stěnou. Breccii jsme sestoupili ještě v ko-

vaných botách až na malý balkonek, kde bylo poslední místo, vhodné k záměně bot za krpce. Pohled z tohoto balkonu do stěny pod námi není valně příjemný. Několik převisů vyčnívá z ufatých skal, pod nimi tušíme jen naprostou kolmost a teprve hluboko dole bělá se zase snhí východní větve planického couloiru. Z tohoto místa je těžko odhadnouti směr sestupu.

Komac rozvíjí lano a dr. Franta nastupuje pouť do hlubiny. Mezi tím se my ostatní horlivě přezouváme, občas se dotazujeme, jak stěna vylhází z blízka. Dle všeho „velmi pěkně“. Konečně má dr. Franta posici poněkud chráněnou před kamením i sestupují za ním na druhém laně. Počátek je převislý a velmi exponovaný. Po několika metrech lze se však přesmyknouti v pravo, načež se dá již lézt a posléze i jíti až na uzounkou lištu, kde stojí dr. Franta. Místo jest tu právě jen pro nás dva. Čermák a Hlava musí vzít za vděk se stupněm nad námi. Pomocí lana, z kterého jsem se vyprostil, dostávají se oba na zmíněné místo. Komac, chtěje si usnadnit sestup, sešouplí dolů „pikl“, avšak trochu prudce, takže ubohý nástroj se octl v povážlivě rychlém pohybu směrem k planickému couloiru. Nevyzpytatelnou náhodou zastavil se přece na malém šterkovém místě blízko nás. Brzy na to byla záhada přechodu Velikým Kotem rozluštěna. Ještě jen dva, tři metry kolmé skály a pak se po levé straně objeví dlouhá, schůdná výduť, vzniklá vydrolením jedné ze zvrásněných vrstev. Tato dutina nenutí již k exponovaným krokům a končí v malém šterkovém koutě. Dr. Franta, který první dosáhl tohoto místa, oznamuje s povděkem, že také další cesta, až na snhí, je vyložena. Za to však čekati v tomto koutě na sestup ostatních nebylo věcí srdce turistů zvláště potěšující, neboť pod nohama účastníků výše se pohybující přšely nešetné malé i větší kameny. Kryli jsme se ovšem příkloněni ke skále a když nám mocnější salva zaharašila na tlumocích, nezatajili jsme nikdy hornímu oddělení, jaké mínění o tom chováme. Ze ssutkového koutu převedla nás ostře skloněná, ale dobrými záchyty opatřená skála do zákoutí u sněhu.

V tomto místě otvírala se sice pod sněhem pěkná díra, vedoucí do neznáma, za to však z výčnělu v pravo dalo se bez obtíží přestoupiti na snhí. Firn východní větve planického couloiru, ač již značně široké, je dosti strmý. Celkem však dal se dobře traversovati až k velikému balvanu, který v těchto místech dělí obě větve. Použili jsme mělké příhorní šterbiny a přešli do západní větve, která je již značně mírnější. Odtud jde se pohodlně ke stěnám Jalovce a po krátkém namáhání brecciovým svahem vítají příchozího vlnité travnaté stráně, splývající od sedla Punce.

O jedné hodině odpoledne seděli jsme již na sedle a dojídali poslední zásoby, neboť toho dne nečekalo nás již nic jiného, než obvyklý sestup značenou cestou do Koritnické chaty, kamž jsme před čtvrtou hodinou dorazili.

Podle programu měli jsme druhého dne podniknouti výstup „hudou stezou“ na Mangart, za kterýmžto účelem jsme objednali již z Kranjské Gory telegraficky vůdce Černutu. Leč minul večer a Černuta se ne-

dostavil. Poněvadž nepřišel ani z rána druhého dne a kromě toho bylo zamračeno, usnesli jsme se, že budeme celý den odpočívati na chatě. Brzy dopoledne jsme vyslali mladíka z nejbližšího stavení v Koritnici do Logu, aby přivedl Černutu a přinesl maso, vejce a salát, potřebné k večerní hostině. Dobrý muž odešel a vrátil se po obědě s Jobovými zprávami. Černuta obdržel zkomolený telegram; místo „koča“ měl tam napsáno „Soča“, i sedí a čeká již druhý den v Soče; maso a salát nebylo možno v Logu vůbec sehnati, vajec jen velmi nepatrný počet. Tyto egyptské rány způsobily ovšem obecný pokles nálady. Z počátku ještě jsme doufali, že seženeme na salaši v Koritnici jiného muže, který by znal „hudou stezu“, když však také tato naděje selhala, usneseno jednomyslně, že se „hudé stezy“ musíme vzdáti. Dr. Čermák a dr. Franta se rozhodli jíti druhý den s Komacem na Jalovec po severním hřebenu, Hlava, který si léčil bolavé nohy, pomýšlel na „zajímavou turu“ přes Strmec a Predel do Rabelje, nejhorší osud pak potkal mne: zatím co druzí klidně odpočívají na chatě, bylo mně sestupovati do Logu, abych vyřídil záležitost s Černutou, t. j. poslal někoho do Soče a vůbec napravil hřích c. k. telegrafního úřadu.

Rozloučiv se s družinou, již jsem záviděl odpolední nečinnost a která naopak záviděla mně, že zítra nemusím na turu, nastoupil jsem cestu do Logu. Rychle jsem minul všechny zajímavé passáže horní koritnické stezky: slepencové okno, rokli s vodopádem atd., dosáhl na „rejdě“ říšskou silnici a pln naděje na večerní hodokvas blížil jsem se k prvním domkům v Logu, když tu právě na mostě jsem spatřil mohutnou postavu Černutovu, který mezi tím dostal zprávu o fatálním omylu a spěchal na chatu. Tím se ovšem situace ihned změnila. Po kvapné večeři v Logu a nákupu některých věcí, po nichž byla na chatě veliká touha (viržinka), dali jsme se s Černutou za soumraku na pochod. Nebe se zatím vyčistilo a svítily již první hvězdy. Velmi rychlým tempem jsme přešli silnici i ostře stoupající serpentiny za potokem Ilovcem. Až na souběh cest z Logu a Strmce šli jsme beze světla; zde rozžehl Černuta, nedbaje mých protestů, zbytečnou svítilnu. Noc byla jasná a mihotné světlo svíčky rušilo darmo náladu. Brzy po deváté hodině vynořili jsme se z poslední rokli před chatou a několika horskými skřeky dali na jevo přátelům, že se blížíme. Náš příchod byl ovšem uvítán bouřlivým souhlasem, všechny kacířské myšlenky na severníhřeben Jalovce, Predel a Rabelj zažehnány a v člo budoucna postavena zase „huda steza“. Radost z toho měla za následek, že jsme se nedbajíc již pozdní hodiny, oddali přátelskému besedování (ovšem ne na sucho). Komac a Černuta, kteří se toho večera teprve navzájem seznali, protáhli „uvítací večírek“ skoro až do dvou hodin do rána.

Přirozený účinek těchto událostí byl, že jsme příliš časně nevstali. Ostatně spěchu nebylo, neboť jižní stěna Mangartu visí zrovna nad chatou a „huda steza“ vůbec nenáleží k turám dlouhým. Vyšli jsme tedy až po půl šesté. První hodinu jde náš výstup po značené stezce, vedoucí od Koritnické chaty na Sedlo (a dále po obyčejné cestě na Mangart). Teprve z veliké travnaté římsy pod Rdečou Skalou odbočili jsme v pravo. Brzy na to objevily se pod námi na značené cestě od

sedla dvě postavy, které v zápětí na to jaly se nás dotazovati, jdeme-li „Mangart-Südwand“? Obdrževše kladnou odpověď, obrátily se a jaly se nás bez dalšího sledovati. Tento poněkud divný způsob nevzbudil u nás ovšem žádného nadšení pro nové společníky. Také oba vůdcové se tvářili hodně nelibě. Posléze však uznali jsme za vhodné dáti příštím událostem volný průběh, t. j. ponechati oběma pánům, aby si dělali co chtějí. V těchto úvahách a hovorech ušla nám cesta dlouhým travnatým svahem na jihovýchodní straně Rdeče Skaly dosti rychle. Nástup do jihozápadní stěny Mangartu počíná velmi vysoko, již jen nemnoho metrů pod sedlem mezi Mangartem a Rdečou Skalou. Zde ústí pás schůdného, ač velmi nepřijemného skalí do žlabu, spadajícího od zmíněného sedla.

Usedli jsme ještě ve travách k malému oddechu a přivázali si železka. Mezi tím nás oba turisté předešli a nastoupili hned do skal. Ztratili však brzy správný směr i byli nuceni se ztrátou výšky se vrátiti a jíti zase za námi. Od místa nástupu traversuje se v pravo drobnými skalkami a travinami. Pás sám je velmi strmý a již po několika krocích přicházíme do míst silně exponovaných. Nejprve třeba přejíti malý hřbítek a sestoupiti hodně dolů do schůdnějších travnatých stupňů. Přes ně docházíme na velkou římsu s travami, kamením i sněhy, učiněné „Václavské náměstí“. Na neštěstí je toto krásné místo ohrožováno padajícími kameny z prohnívaných míst, které se hrozivě překlánějí přímo nad římsou. Velmi rychlými kroky přebíháme do dlouhých, kluzkých travin, kde nebezpečí kamenů není již tak bezprostřední. Travnatý pruh se rychle stává užším, až posléze stojíme před rozhodujícím traversem, pro nějž vlastně výstup dostal jméno „huda steza“.

Na tomto místě šli oba němečtí turisté zase napřed. Zajímavý byl pohled na konání Černutovo. Zul si boty a mávaje jimi jednou rukou nad Koritnicí a druhou se přidržuje trav, přecházel za skalní výčněl, kdež boty i ruksak uložil k dočasnému odpočinku. Tento postup měl svoje důvody. Passáž, která nás očekávala honorí se střídavě hladkými plošinami, kde by byly výborné krpce, a kluzkými travami, kde jsou zase krpce nemožny. Toto dilemna rozřešil Černuta jednoduše, dav přednost bosým nohám. Komac, povznešený nad veškeré takové starosti, zůstal ovšem ve svých botách „okutých“ jakýmsi druhem hadkých knoflíků. Po krátké úradě rozestoují ilí jsme se ve tři oddělení. Černuta a já, Komac a dr. Franta s lany, připraveni k činům, posléze pak dr. Čermák a Hlava, jimž bylo údělem klidně seděti na travách v skalním zákoutí. Brzy se ukázalo, že má Gstirner docela pravdu, když píše: Huda steza „erwies sich besser als ihr Ruf“. Travers, který jsme nastoupili, je sice úžasně exponovaný, ale jiného nic. Úzká lišča pod převisem nutí vyvěsiti nohy nad propast a šoupati se v sedě (event. léztí vůbec po bříše), ale záchyty skalních i dlouhých trav je po ruce tolik, že bezzávatný turista nemá se čeho báti. Po několika metrech se římsa zase rozšiřuje a skála ustupuje travnatému srázu. Bez obtíží spějeme až na malý hřbítek, kde sedí oba Němci, neznajíce, kudy dále. Z tohoto hřbítku rozvíjí se úžasně krásný a závratný pohled

do Koritnice. Pod námi napiesto kolmá stěna spadá 900 m hluboko v nepřetržitě utatosti až k pruhu bukového stromoví, z něhož nám přátelsky kyne střecha Koritnické chaty.

Další passáž, přímý výstup plotnovitou a t. avnatou stěnou, je velmi obtížná. Můj postup byl tu stížen zejména neposlušnými železky, která se mi na jedné noze posunula na stranu a překážela při každém pohybu. Výstup do první plotny je poněkud usnadněn kusem trámu, který tu pasteveci upevnili. Celé toto místo je exponováno měrou nejvyšší, má však jednu velikou výhodu: jeho přechod netrvá dlouho. Srázný trávník usupuje brzy schůdným stupňům a než se nadějeme, prostírají se před námi krásně vlnité pastviny o mírném sklonu. S povděkem jsem se uložil do měkké trávy vedle dra Franty, který přišel hned za mnou, a mezi tím, co Komac s Černutou šli pro zbývající dva členy výpravy, oddali jsme se počátkům hodů. Ještě před odchodem utěšil nás Černuta, že dále není již valných obtíží, až na jedno ošklivé sněhové pole.

Krátce po nás dospěli nahoru také oba němečtí turisté, neodдали se však klidu po našem příkladu, nýbrž šli hned dále. Podobná vášnivá vytrvalost zdá se mi vždy něčím velmi nepěkným a lezce právě o nejvyššíhožitky (ležeti, snídati, pokuřovati, dívat se do hloubky) olupujícím. Delší úvalu o takovýchto zlozvycích přerušil příchod dra Čermáka a Hlavy, kteří se horlivě dožadovali podílu na zásobách, ponořených v tlumoku Černutově.

Na vlnném trávníku leželo se tak lekně, že jen velmi neradi jsme se zdvili a nastoupili další pochod. Ve vyšších částech nabývají trávy zase značnějšího sklonu, jsou však promíšeny kamením a posléze vedou do strmého balvaniště pod obrovskou převislou stěnou. Toto balvaniště je vlastně široká (ale ostře dolů skloněná) římsa, která směrem souhlasí úplně s římsou dole překonanou. Také ona je ohrožena ohnivými skalami, které vysoko nad ní visí z překloupené stěny. Vůdcové pobízejí tu ke spěchu co možno největšímu, avšak rozvolněné ssutky je těžko šlařati nahoru rychle. Teprve travers velikými balvany dal se překonat v ostřejším tempu. S těchto míst překvají nás pohled na štíhlý jehlan, oddělený od hlavního massivu hlubokou depressí, kterou vede také náš další výstup. Z balvaniště jsme vstoupili na špinavý sníh, dosti skloněný, ale jinak dobře schůdný. Nad ním třeba se však zase dráti drolivým materiálem a pohyblivými balvany. Výše jsme traversovali poněkud v pravo ke skalnímu stupni, který jsme překonali bez zvláštních obtíží. Přes malý snížek přešli jsme pak do kamenitého svahu s jilovým podkladem, kdež jsme se rozptýlili, neboť v tomto bezpečném terrainu mohl každý jíti, jak se mu líbilo.

Dosti zvědaví blížili jsme se k širokému, prohbí plnému hnědého kamení. Měkké jurské horniny známé z Travníku a Brežiče, vystupují tu zase na povrch a jsou zřejmě příčinou celé deprese. Z prohbí otvírá se nový překvají ušící pohled. Náhle se ocitáme v severním úbočí Mangartu, pod námi zelenají se traviny „veliké ravan“, vidíme německou chatu Mangartskou a na severu ve veliké hloubce Klanská jezera.

Z prohbi dá se přejít po rovině na pilř, vyčnívající ze severního úbočí, odkudž je rozhled ještě širší a krásnější.

Zatím co se těšíme z této podívané, mají vůdcové vážnou debatu o dalším postupu. Blízko nás kynou již zcela schůdné skály splývající s vrcholovým svahem a Černuta potvrzuje, že se jimi obyčejně chodí. Bohužel dělí nás od nich nad pomyslení srázný sníl trychtýřovitě podoby, onen „plaz“ jehož se Černuta celou cestu obával. Úrada je dosti dlouhá a polnutá. Nejprve zjišťujeme, že naši předchůdci přes sníl nešli. Černuta myslí sice, že řada dobrých stupňů by to všechno spravila, ale Komacovi se na potměšilý firm nechce. K jeho návrhu obouváme scarpetti a rozhodujeme se raději pro blízkou stěnu.

Než jsme změnili obuv, šel Komac na obhlídku a oznámil nám, abychom jej následovali. Velmi široký komín mezi vlastní stěnou a odprýsklým pilřem, vyplněný hrubými balvany, přivedl nás bez obtíží do úzkého zářezu, kdež se dalo po stupňovitých travách přejít na druhou stranu pilře. Zde končí srázná rokle, v hlubších partiích nepřístupná, ale v místě, nad nímž stojíme, již dosti široká a vyplněná kamením. Nad ní zdvihá se kolmá stěna rozrytá jen mělkým vodním komínem. Působením vody jsou však skály v komíně ohlazené a kluzké porostem mokřých řas. Pomocí lana překonali jsme tuto poslední obtíž dosti rychle. Nad stěnou vstoupili jsme do překrásných skal, místy hladkých, místy posetých kamením, ale vesměs schůdných. Jen někde byla nám dána ještě příležitost k malému tělocviku. V 11.25 dop. vyňorili jsme se na vrcholu Mangartu.

Nyní ovšem počalo období blaha. Z hlubin tlumoků vyloveny pestré zásoby, jichž korunou byly hrušky a láhev vína. Všeobecná spokojenost rozlila se po celém vrcholu a dým cigarett stoupal s něho k nebi jako obět zápalná. Přitom bylo třeba řešiti vážnou otázku: kudy půjdeme dolů? Nevím, v kom se zrodil nápad, abychom se hned s vrcholového massivu pustili přes Travník k belapečským jezerům. Tento nápad ležel nám všem na prsou jako dusivá mūra, neboť na této cestě přišli bychom k prvním hostincům až u jezer, kdežto rozumný sestup do Rabelje vykazuje vřidné zastávky v Mangartské chatě a u Bugarina na Predelu. Ačkoli srdce všech byla nakloněna tomuto směru, házeli jsme pokrytecky „rozhodující“ krejcar, ovšem tak dlouho, až padla „hlava“ svědčící cestě do Rabelje.

Naši němečtí společníci objevili se nám opětně v nepříznivém světle. Když jsme sbíhali s posledních sněhů na úpatí Mangartu, spatřili jsme je, jak v podivné nenasytosti podnikají útok na stěnu Mangartu Malého. Odsoudili jsme přísně jejich jednání, zavánějící „začátečnictvím“, a spěchali jsme raději za vlastními, lepšími cíly.

*

Severní stěna Kuku.

Dr. Jiří Čermák.

(Dokonč.)

Nad převisem vrátil mi zas Komac svobodu, a zatím, co p. dr. F. se potýkal se zákeřnou částí výstupu, obhlížím další cestu. Zbývá ještě snadný komín, pak trochu sutek, a jsme na hřebeni, v témž zářezu, kde jsme i před třemi léty vyšli ze stěny. Brzy zase v dřívějším pořádku pokračujeme v cestě. Za krátko komín zdolán a vstupujeme na sutky. Správněji řečeno však vstupují na sutky sám, neboť následující za mnou dvojice se zde moudře uhnula poněkud v pravo na jejich kraj — a já brzy jsem trpce litoval, že jsem se neuhnul také. V křpcích postup ssutkami nebyl příjemný, a aby míra nepříjemností byla dovršena, dostalo se ssutkoviště — jen lehce nasuté na hladké plotně — pod mojí vahou do pohybu a začalo se se mnou řídit nazpět do komína. Jak jsem se z nemilé situace dostal, ani dobře nevím; ale přišel jsem na hřeben značně později než ostatní a s rukama do krve rozedřenými.

V 9.20 hod. — o 4 hod. dříve než před 3 léty — jsme usedli k oddechu na hřebeni, klidni a spokojeni, neboť slunce zahřívalo příjemně naše údy a po mlhách, které nás tehdy tak pronásledovaly, ani stopy. Další cesta byla tím zajištěna. Po odpočinku sotva čtvrt hodině sestupujeme zvolna na vratskou stranu, abychom se vyhnuli nepříjemným žandarmům a věžím hřebene; na rozdíl od předchozí části výstupu obrátili jsme nyní pořádek pochodu a zaměnili křpce zase kovanými botami. Po zvětralých, silně tříští krytých skalách, byl pochod v botách pohodlnější. Sestup netrval dlouho; brzo zahrnuli jsme po snadných skalách v pravo (k záp.), kde vysoko, až skoro k samému hřebeni vyběhalo ojedinelými pruhy velké ssutkoviště. Hladký postup přerušila propast; schůdné skály končily, a ssutkoviště jevílo se za jich okrajem as o 30 m níže. Krátké přehlédnutí terrainu se strany Komace, a pak již sestupuje dr. F. přes okraj do hlubiny, a za nedlouho je na ssutkách. Passáž nebyla příliš snadná; sestupovali jsme tu s Komacem obličejem ke stěně, po strmých stupech a záchytech jako po žebříku, a vůdce několikrát musil mi nadiktovati, kam s nohou, abych našel skrytý skalní výčněl.

V 10.35 hod. jsme na horním kraji rozsáhlého ssutkoviště a sledujeme úpatí hřebenných věží směrem k vrcholu. Dvakrát stává se nám skalní pilře v cestu, ale více nebo méně snadně v jich stěnách se zdarem traversujeme až na nové mohutné ssutkoviště, vyběhající vysoko do boků hřebene. Tu použili jsme vhodné rokle a snadnými, travnatými skalami vystupujeme znovu na hřeben, kde již strmá a snad nepřekonatelná překážka, imponantní skalní věž, jest za námi. Hřeben stoupá zde strmě k vrcholu, ale krásné, pevné skály, připomínají škrapové útvary kaninské; provaz jsme již dávno odložili a v novém pořádku, tentokráte Komac jde poslední, zdoláváme lezecky rozkošné, krátké, ale strmé komíny, jež prorývají hřeben stupňovitě se zdvihající.

Elegantní žandarm, strmě spadající na obě strany, znamenal konec bezstarostného postupu. Obešli jsme jej sice ještě bez velkých obtíží po závratné římse nad propastí Sávskeho údolí, ale za ním tyčil se vrcholný hřeben do výše imponantní stěnou. „Tu homo žihř štrika vzeli“

(tu jistě vezmeme lano) zní Komacova odpověď na můj tázavý pohled, a já dodávám: „A krpce taky.“ Ve chvíli byl vzhled výpravy přejinačen: všichni spojeni lanem, Komac v čele a my turisté za ním, majíce zas krpce, dnešní tourou již skoro roztrhané, na nohou.

Uzká, několikrát přervaná lišta přivedla nás do stěny, závratné spadající k Sávé, do úvalů Martulku (Za Okom) a Beheho Potoka, při pohledu odtud k nerozlišení splývajících. Při prvním rozvinutí lana — as 25 m délky — bylo ještě, kam se postaviti. Při druhém již bylo huře. Zatím co p. dr. F. postupoval vzhůru, stál jsem na spodu úzkého komínu; skála vůkol příšerně zvětřalá, vše se drobí a láme; stojím z lehka, držím se z lehka, abych svoje záchyty a stupy nevylomil ze stěny. Pod lezoucími řítí se kamení, hlomozí chvíli, narážejíc o výčněly skal, strhuje celou malou lavinu, jež pak bez hluku mizí. Pohlédnu-li, drží-li ještě nepatrné výstupky, na nichž stojím špičkami nohou, vidím pod sebou v závratné hloubce Za Okom; raději zatvrzele hledím před sebe do skály a netrpělivě čekám, brzo-li dojde na mne řada. Komac napomíná k svrchované opatrnosti, neboť „tu nic nedrží“, což doplňuje jeden z účastníků vhodnou poznámkou: „jenom Komac“. Šťastně jsme se bez úrazu provlékli vratkým, strmým komínem, ač jsme se musili diviti, že jsme jím pronikli všichni tři, a přece se nesesypano.

Nad touto passáží obtíže polevily. Rozbitými, ale nepřiliš strmými stupni, místy již i trsy trav porostlými, postupujeme rychle vzhůru, všichni zároveň, každý opatruje příslušící mu kus lana, aby někde neuvázl. Po čtvrt hodině pohodlného lezení blížíme se přes nižší předvrchol k samému vrcholu.

V 11.45 hod. tiskneme si již na dobytém vrcholu pravice. Kukova Špica z Beheho Potoka, severní stěnou zdolána; porážka, utrpená 23. 8. 1907, čestně odčiněna. Spokojeně rozkládáme se na vrcholu v malebnou skupinu a těšíme se z toho, že s námi není dnes žádný fotograf-amateur, který by nás z této sestavy vyrušoval požadavkem, abychom se rozložili ještě malebněji. Výhled do širého okolí je okouzlující; po mlhách ani památky; oko se zálibou a bez omezení bloudí po velkolepé obrubě Martulku od skal Široké Peče a jejího zasněženého zákoutí, přes Dovški Križ a Ponicu, až ke Špiku a Ferdamane Polici; v pozadí vyčnívají hory Triglavského massivu, nad Širokou Pečí vyhlédá Škrlatica, za Spikem Mangart a Višská skupina; Sávské údolí leží pod námi rozvinuto jako plastická mapa. Jen na táhlém Dobrači na obzoru spočívají hustá mračna, a toho nelitujeme, neboť dle ujištění účastníků pověstných redakčních výprav „Dobrač (a vesnička Podkoren) je vidět odevšad“. Palčivé paprsky sluneční nutí nás pít čaj s cvičkem, kteréhožto nápoje jsme si namíchali již včera při bivouaku plnou láhev, dolivše po večeri zbylý cviček zbylým čajem. Při tom jsme také trochu pojedli ze zásob, ač bez chuti — žízeň nás tře byla úhrnem strašlivá — jen aby zas poněkud tlumokům ubylo na váze. Když jsme ještě zapsali svoje jména a výkony na visitku, a uložili je do primitivní schránky k visitkám p. Laase-Plai-chingera a p. Stüdla, kteří přišli z jiné strany, odložili jsme lano a krpce a zahájili jsme — o 1. hod. — sestup. Po travnatých skalních stupních, kudy vede obvyklý výstup, sestoupili jsme na sedlo západně Kuku

a odtud sjezdili jsme po sněžistích k Vratům. Veliká rokle, spadající do Vratského údolí, tvoří několik stupňů, a pod každým leží sněhové pole — ale dnes při žádném ani krůpěj vody. Sněhové pole, na němž jsem se před lety sřítíl, jsem sice bez obtíží nalezl; ale jeskyni, kde tehdy mi moji přátelé-Samaritáni při prameni chladivé vody vymývali rány, jsem nebyl s to objeviti. Našel jsem sice několik menších jeskyň podobného rázu, ale v žádné nebylo vody — a po vodě jsme tolik toužili! V slunečním úpalu na vyhřátých sntkovištích bylo jako na poušti.

Když jsme se konečně dostali cestou necestou až k hranici lesů, objevila se nesvornost názorů, kudy sestupovati dále. Já jako znalec terrainu (bohužel špatný, neboť jsem se na sestup pamatoval velice málo) mluvil jsem pro obrat v pravo, kam zahýbá malá stezička (kterou jsme však někde minuli); dr. F. byl rozhodně pro směr v levo, patrně jako nejrovnější směr k Mojstraně, a Komac konečně, jako praktický muž, pro směr přímo, rovně dolů do údolí. Zůstalo při posledním, jednak proto, že Komac jako vůdce i v neznámém, zalesněném terrainu těší se u nás značně autoritě, jednak proto, že návrh ten byl kompromisem mezi ostatními, do krajnosti si odporujícími. A konec konců byl jsem rád, že se nejde po mém, neboť co Komac musil snést trpkých výčitek a co tichých kleteb sneslo se na jeho šedivou hlavu, když jsme se plazili a proplétali strašlivými bukovými houštinami, tu a tam lavinou v neprostopné uzly spletenými, nelze svěřiti tisku. Nevím, zda nutno to přičísti náhodě, či Komacovu vrozenému instinktu, že konečně ze spleti bukových větví a kmenů dostali jsme se na volný prostor, na smyk, cestu vedoucí rovně dolů, po níž spouštívali dřevaři klády do údolí. Strmost cesty té byla úžasná, a sestup po ní únavný, vyčerpávající, ale měl tu výhodu, že byl krátký. Trochu nepříjemností způsobilo ještě přelézání kmenů, nakupených ve vysokou hromadu na úpatí stráně, ale to byl již konec útrap. Za chvíli na to byli jsme již na hlavní tepně údolí Vratského, na vozové cestě, vedoucí do Aljažova domu. Zde rychlostí postupu nekladly se již v cestu žádné překážky, a tak žízň puzení spěchali jsme kvapnými kroky k praménku, jenž blízko před Peričnikem u cesty vyvěrá. Ve 4.15 hod. jsme konečně mohli se zase jednou po chuti napítí osvěžující tekutiny. U praménku pobyli jsme notnou dobu v blahém odpočinku, a zde také zakončili jsme turu rozchodem. Dr. F. a Komac, kteří se vraceli do Kranjské Gory, měli k trbižskému vlaku dosti času, kdežto já, srdečně se rozloučiv se svými společníky, spěchal jsem na dovjeské nádraží. Přišel jsem právě v čas, a tak ještě téhož dne večer uléhal jsem v Lublani do měkkých peřin, abych si vrchovatou měrou nahradil spánek, zanedbaný na bivouaku.

*

Průvodce po slovinských Alpách.

Čeští turisté překvapeni byli letos na počátku sezony událostí prvního řádu, kdy na trhu knižním objevil se nový průvodce po slovinských Alpách a Adrii. Od vydání průvodců po Saviňských a Jul-

ských Alpách, jimiž obrácena byla větší měrou pozornost k horám slovinským se strany české, uplynulo osm let, kruh obdivovatelů slovinských krajů vzrostl a přidružil se k těm, kteří pravidelně putují k půvabné Adrii. Byl to zcela přirozený pochod, že při novém vydání rozbraných průvodců byl vzat zřetel k celému slovanskému jihu, a že vznikla myšlenka v průvodci spojití všechny hory slovinské s Přímořím. Myšlenka ta byla šťastná, neboť kniha získala tím značné přednosti před jinojazyčnými, tak často používanými průvodci. V knize nalezneme poučení jak lezec, tak údolní turista i ten, kdo touží po mořských projíždkách, či onen, kdo dychtí poznati podzemní svět jeskyň nebo chce se obdivovati kultuře měst. Kniha slučuje tak Baedekera s Mayerem i Purtschellerem, a ježto přináší vedle původního názvosloví slovanského i názvy německé, vlašské, činí cizojazyčné průvodce zcela zbytečnými. Český odbor slovinského alpského družstva přidržel se starého přísloví: „Všichni lidé všechno vědí“ a soustředil zkušenosti všech odborníků horských i mnohých pravidelných návštěvníků Adrie v jeden celek. Po vydání prvních průvodců horských bylo pilně pracováno četnými českými lezci, z nichž někteří spojili zábavu s vědeckými studii hor i krajů údolních. Provedena byla při té příležitosti celá řada obtížných horských výstupů nejen známých, ale i zcela nových, takže Alpy slovinské prostudovány byly do nejmenších podrobností. Přátelské styky s četnými Slovinci vždy poskytovaly dobré a bezpečné zprávy o místních poměrech. Jen tím lze si vysvětliti, že bylo možno v době poměrně krátké vypraviti bohatý a obsažný svazek o 350 stranách. Cenou vlastností průvodce je přehlednost a rychlá orientace, což při cestování jest důležitou podmínkou, již každý průvodce klade, spoře časem a nenalézáje mnohdy vskutku dostatečného klidu k pracnému vyhledávání.

Průvodce počíná nezbytným českoslovinským tlumočnickem a užitečnými pokyny pro turisty a lezce. Pojednání o slovinských zemích a přehled potřebných map i spojení českých zemí se slovinskými, doložené náčrtky, ukončuje část povšechnou.

Další oddíl zabývá se příjezdy do slovinských zemí šesti směry a neodbyvá jednotlivé stanice jen jich vyjmenováním, nýbrž udává hotely, památnosti, procházky i blízké tury. Komunikační linie železniční a silniční slovinských krajů jsou probrány ve zvláštním odstavci.

Část třetí, pojednávající o údolních stanicích, vycházkách a výletech, zaujímá téměř třetinu celé knihy. Již tato stať sama stačila by za nezbytnou pomůcku turistovi, který hory obdivovati chce jen z údolí a těšiti se chce z krás moře Jaderského. Část tato popsána tak dokonale a zevrubně, jako by líčena byla část naší domoviny a je patrné, že psána byla odborníky, kteří lokality dobře znají, kteří mají porozumění pro velké i nepatrnější krásy přírody a dovedou cizího návštěvníka na ně upozorniti. Kromě popisů měst, nalezneme údolní turista zde celou řadu výletů z Běláku, Bledu, Gorice, Terstu, Trbiže, Celovce, Kobaridu, Bovece, Tolminu, Lublaně, Jezera, Železné Kaple, Rjegy, Opatie a z jiných míst. Slovo je dle potřeby doprovázeno plánem nebo náčrtem, jichž celkem dvanáct připojeno.

Čtvrtá část „Horské tury“ je polovina celého průvodce, z čehož je již patrné, jaké množství materiálu bylo sem sneseno. V této poslední části vrcholí práce autorů knihy, která získala takové ceny, že jest jedinou svého druhu. Je značný rozdíl mezi požadavky kladenými na popisy údolních výletů a horských tur, zvláště v terénu skalním, kde záleží na mnohých podrobnostech. Popis uvedených tur horských činí zadost všem požadavkům. Nalézáme zde přechody a výstupy horské tak popsané, jak jen svědomitý alpista může je vylíčiti dle poznámek na místě samém učiněných, ba z mnohých popisů je zřejmo, že jsou výsledkem delších zkušeností. Autoři zase přihlížejí k náležitě jasnosti svých popisů a doplňují líčení svá náčrtky. Pásmo horská předem rozdělena ve skupiny přesně ohraničené a pojednáno zvláště o Saviňských Alpách, o Karavankách, o Alpách Karnských, Zilských, Julských a o předhorách Julských i Krasu. Každá skupina je charakterisována, udána jsou východiska horských tur, vypočteny a popsány jsou chaty, přechody a výstupy. Ke každé skupině přidána přehledná mapka, k výstupům připojeny náčrtky orientační a sazba vůdcovská. Tyto náčrtky jsou výbornými doplňkem, neboť jimi vyšinula se kniha, kromě nepoměrně bohatšího obsahu nad průvodce Purtschellerovy. Saviňské Alpy s 11 chatami, 23 přechody s více než 60 výstupy a 3 náčrtky náležejí k nejlépe turisticky popsaným horským skupinám. Karavanky rozděleny jsou na část východní a západní se 7 chatami, s téměř 70 horskými turami, což doprovázeno dvěma mapkami; práce to záslužná, neboť přispěje k četnější návštěvě tohoto horstva. Karnské a Zilské Alpy uvedeny jsou nejuvýchodnějšími výběžky: Dobračem a hřebenem od soutoku Zily se Zilicí ku Rosskoflu, s více jak 40 horskými přechody a výstupy. Julské Alpy podány v rozčlenění velmi podrobném a vypraveny tak bohatě, že nenajdeme podobného cestopisu v současné literatuře cizojazyčné. Kromě zevrubného popsání velmi obtížných výstupů nalézáme zde uvedenu řadu nových tur a variant, jež dosud jen roztroušeny jsou v nejnovější literatuře. Skupina Višská vykazuje popis 3 chat se 28 přechody a 67 výstupy a 4 náčrtky. V Kaninské skupině popsány dvě chaty, 25 přechodů a 46 výstupů, přidána mapka. Mangartská skupina vykazuje 3 chaty, 30 přechodů, téměř 50 výstupů a 4 náčrtky. Razorská skupina uvedena dvěma chatami, 12 přechody, 50 výstupů a 6 náčrtky. Triglavská skupina reprezentuje se 7 chatami se 7 přechody, 23 výstupy a 5 náčrtky. Dodáme-li, že skupina Krnu a Črne Prsti uplatněna dvěma chatami, 6 přechody, 22 výstupy a 2 náčrtky, seznáme, jaké bohatství tur lezec nalézá v novém průvodci. Julské předhory a Kras, chudé jinak na pravé alpské vycházky, přece zaznamenaný 23 horskými turami.

Je zajímavé, že nový průvodce zavádí na četných místech zcela jinou nomenklaturu, než jaká byla používána v dřívějších spisech. Zda tato novinka jest oprávněna, o tom nelze se na tomto místě šíře zmiňovati, vyplývá však z ní nutnost, aby slovinské alpské družstvo se ustálilo na nomenklatuře jedné, skutečně v místech těch používané, aby vyloučena byla nedorozumění.

Ke knize přidána velká přehledná mapa slovinských zemí s Pří-

mořím v měřítku 1 : 750.000 navržená geografickým ústavem c. k. české university, opatřená slovanským názvoslovím. Mapa provedena je vzorně v pěti barvách v c. a k. vojenském zeměpisném ústavu a uvádí spis po stránce kartografické na úroveň s jinými cizojazyčnými průvodci nejcennějšími.

S radostí a pýchou může český odbor slovinského alpského družstva pohlížeti na vykonané dílo, které vždy bude dokladem jeho publicistické zdatnosti. Poslání knihy se stránky turistické i národohospodářské velmi důležité a spis přispěje jistě k utužení styků slovinsko a čarvatsko-českých. Kniha jest nezbytnou každému, kdo zajímá se o slovinské hory a Kras, ať jest to nový obdivovatel či starý poutník; každý nalézá v ní mnoho a mnoho nového. Jako příláká pravidelného návštěvníka Adrie v kruh hor slovinských, tak mnohý lezec po prohlédnutí spisu zatouží seznati též malebná pobřeží a souostroví jačerská. Nakladatelské družstvo „Máj“ učinilo záslužný čin vydáním spisu a vypravením jeho způsobem vkusným, praktickým, v pravdě baedekrovským; obohatilo tak značnou měrou sbírku svých cestovních příruček. Záleží nyní na českém obecnstvu, aby si cenné knihy náležitě všimlo. Přejeme upřímně českému odboru slovinského alpského družstva, abychom v době nejkratší mohli pozdraviti vydání druhé. La.

✱

Ze slovanských Alp.

V Jezeru pod českou chatou byl listopad letošní velmi nepříznivý. Dlouho přišlo, v dolině nebylo ještě sněhu, na horách málo. Na silnici přes jezerské sedlo do Bely nepracuje se již delší dobu. Letos od jara do podzimu bylo provedeno více prací než léta minulá, tak že celá silnice bude bezpochyby do podzimu 1911 dokončena. Poštovní správa zamýšlí prý zavést r. 1912 letní automobilové spojení mezi Kranj a Železnou Kaplí.

V Kocbekově chatě pod Ojstrici zapsalo se letos dle „Planinského Vestníku“ 150 turistů, 112 Slovinců a 38 Němců. Což pak je Ojstrica a chata Kocbekova tak daleko z cesty českých turistů? Především léta navštěvovali naši alpisté chatu; nechť učiní tak i příště v počtu co nejhojnějším. Kocbekova chata je dobře ohostěna, a Ojstrica i okolí její skýtá skutečné velké turistické požitky.

Vůdce Vavřinec Potočnik, známý všem alpistům, kteří chodí v Savinských Alpách, byl letos vážně nemocen. Nemohl se vůbec dostavit do Jezera, aby vedl turisty; neboť v létě ležel nemocen v lublaňské zemské nemocnici, kde nedávno zesnulý primář chirurgického oddělení, Čech Dr. Friedrich, se zdarem jej operoval. Nyní je Potočnik zas úplně zdráv.

V Kranjské Gorě představuje se hostinec „pri Slavci“ v úpravě menší hotel, takže příštím rokem budeme mít alespoň dva závody, uzpůsobené pro turisty. Dosavadní jediný hotel Razor již naprosto nestačil.

Soumarská cesta přes sedlo Vršec doznala na trentske straně nové úpravy a rozšíření. Postaral se o to podnikatel, který kácí v tamějších lesích dříví.

Cesta z Kranjské Gory do Planice byla letos kranjskogorskou podružnicí nově označena, prozatím až k prameni Nadiže (k sýrárně). Příštím rokem bude značení prodlouženo až k nástupu nové stezky, vedoucí na Puncu.

Lov v Julských Alpách přechází zvolna do slovanských rukou. Severní část Vratského údolí (s částí Karavanek) pronajala obec Dovje lovecké společnosti, v které jsou sdruženi vesměs členové S. P. D. z Lublaně, Prahy a Gorice. Nové lovecké družstvo chová se k turistickým podnikům velmi přátelsky i je opětně na turistech, aby svévolným křikem, házením kamenů a p. neplašili zvěř a nepůsobili škody. — Také v Trentě na Pihavci má lov slovinská společnost z hrabství Gorického.

Železnice z Idrije přes Sv. Luciji a Tolmin do Kobaridu se již kyměruje. V Kobaridu bude nádraží postaveno na straně obrácené v Bovci, neboť prodloužení dráhy a připojení na sávskou linii nedá se z důvodů strategických dlouho odkládati. Nová železnice pozdvihne ovšem znamenitě návštěvu tolmínské kotliny, skupiny Krnu, jakož i známých vyhlídkových hor Matajuru a Stolu. Také Cerkno a okolní vrchovina mnoho získají. Bude-li nová trať spojena průrvou Nadiže s italskou železnicí v Čedadu, není dosud známo.

U Sv. Lucije projektuje vídeňská společnost „Union“ velkolepá zařízení pro elektrický pohon na trati z Jesenic do Terstu a pro osvětlování Gorice a Terstu. Řeka Soča má tu býti zahrazena tak mohutnou přehradou, že mezi Sv. Lucijí a Tolminem vznikne veliké jezero, které přispěje nemálo ke zvýšení krajinného půvabu. Jeho délka bude obnášeti přes čtyři kilometry.

Napjetí na rakousko-italských hranicích neustává. Letos byl opětně člen našeho odboru, p. dr. H. Tuma zadržen v Ravance a vyšetřován italskými úřady po několik hodin. Loni přihodila se podobná věc jinému členu našeho odboru v italské části Alp Karnských, takže nezbyvá než varovati před návštěvou italských pohraničních hor.

Caňon Soče u Sv. Lucije stane se turistům přístupný. Čilý hotelier ve Sv. Luciji p. Mikuš zřídil ze své zahrady nákladné schodiště, po kterém bezpečně lze zcela sestoupiti do hlubin caňonu až na samý břeh hučící řeky. Není pochyby, že veliký počet turistů užije s povděkem této vzácné podívaně.

Německé chaty ve slovinském území, pokud neleží na velmi obyčejných cestách, strádají nedostatkem návštěvníků. Mallnerova chata na Črné Prsti měla letos 54 zapsaných turistů téhož dne, kdy jich bylo v Orožnově chatě zapsáno 435. V Kaninské chatě bylo letos v celku 18 turistů. Tato chata je skoro úplně opuštěna. Proviant v ní není žádný, dříví nedostatek; dvěře do podstřeší jsou vyraženy, takže vítr, sníh a dešť mají tam volný přístup.

V jeskyních škocianských bylo r. 1909. půl čtvrtá tisíce návštěvníků, předloni 3331. Sekce „Künstenland“ něm. rak. alpského spolku pojmenovala nová zařízení „Fannywarte“ a „Metzgersteig“!

*

Různé.

Pomník Tyndalovi, učenci a alpistovi velkému, postaven byl ve Švýcařích na hřebenu horském blíže Gelalpy. Pomník lze viděti dobře od Brigue, ze Simplonu, z Furky a mnohých míst valliských Alp a je jednoduchý, jaký sluší se velkému člověku, který v žití svém byl též taký.

Nejvyšší známé vody nad normálem v alpských zemích (dle Österr. Wochenschrift für den öffentl. Baudienst). Inn r. 1899 v Schärdingu 10'60 m, Dunaj 1862 v Engelhartszell 9 m, 1899 v Greinu 13'30 m, Salzach 1899 v Oberndorfu 9'30 m, Dráva 1851 v Běláku 5'70 m, Sáva 1851 v Litiji 6'01 m, Adiče 1882 v Saccu 6'35 m.

Ledová jeskyně u Obertraunu v Solné komoře, jež nedávno byla objevena, je prý největší ledovou jeskyní v Evropě. Má několik oddělení a dva velké „domy“. Dosud bylo zjištěno 2000 m délky.

Nejvyšší hory země. Časopis „Alpina“ uveřejňuje na základě odborných sdělení, že v Evropě nejvyšší hora jest Elbrus (5629 m), v Asii Mount Everest (8882 m), v Africe Kilimandžaro (6010 m), v severní Americe Mount Mac Kinley (6239 m), ve střední Pic Orizaba (5582 m), v jižní Aconcagua (7039 m), v Australii Mount Townsed (2241 m).

Při francouzském ministerstvu veřejných prací byla zřízena rada pro povznesení turistiky, jejímuž členy jsou kromě úředníků ministerstva čelní reprezentanti spolků turistických, sportovních i společností námořních.

V Alpine Journal (č. 187) líčí Longstaff, jak objeven byl nově ohromný edovec u Karakovanu v Himalajích, větší než dosud jsou známé. Okolní kraj věnčen je vrcholy vysokými přes 8000 m.

Co ztrácejí a zapominají turisté v Alpách. Dle posledních dvou čísel „Mitteilungen des D. Ö. A. V.“ nalezly se nebo jsou hledány nejčastěji horské pláště a límce, dále kukátka, pasy, hodinky i řetízky, prsteny, dalekohledy, turistické knihy, ba i klobouky, čepice, hole a pouzdra na doutníky. — Před několika léty vypravoval vůdce Šmerc v Mojstraně, jak psal mu jistý turista z Vídně, že ztratil horskou sekerku někde několik hodin od Mojstrany. Vyzýval jej, by si pro ni došel, hledal ji — a milostivě povolil, by si ji ponechal a zaslal mu za ni jen šest korun; za tuto mírnou cenu že mu ji nechá!

*

Spolkové zprávy.

Tomuto číslu připojen je formulář „Zprávy o turách“. Opětne žádáme všechny členy, dámy a pány, pokud letos nějaké tury podnikli, aby jej laskavě vyplnili a co nejdříve zaslali redakci „Alpského Věstníku“ (Smíchov, Ferdinandovo nábřeží čís. 12).

První večer českého odboru konal se dne 3. listopadu na Žofíně. Přednášky na první schůzce našeho členstva po prázdninách ujal se ochotně magistrátní koncipista p. JUC. František Beneš, a zavedl posluchačstvo do svobodného Švýcarska a jeho nádherných ledovcových scenerií. Pan přednášející předvedl řadu velmi zdařilých obrazů

ze švýcarských měst i z oblasti horských výšin a vyzdobil přednes množstvím historických poznámek i zajímavých detailů, zejména o tunelu Simplonském. Švýcary nejsou našemu členstvu územím neznámým a proto byly obrazy i svěží doprovod přijaty vděčně všemi, kdo Švýcary již navštívili nebo se tam chystají.

Druhý večer koná se dne 9. prosince o půl 8. hod. večer na Žofíně. Přednáší p. inž. J. Černoehorský o Islandu s projekcí světelných obrazů.

Alpský Věstník vychází počínaje tímto ročníkem ve změněných lhůtách. První číslo bude vydáváno vždy dne 1. listopadu, poslední pak 1. června, aby v době před odjezdem do hor bylo možno oznámiti členstvu nově nastalé změny ve Slovinských Alpách.

K vánoční době připomínáme, že se za velmi vhodný dárek doporučuje dílo „Ze Slovanských hor“, vydané českým odborem slovinského alpského družstva s mnoha ilustracemi a zvláštními přílohami. K dostání v knihkupectví Řivnáčově.

Svaz českých lyžařů vymohl pro své členy velmi cenné slevy na drahách na Šumavu, do Krkonoš i do Jizerských hor, platné pro dobu od 1. listopadu do 30. dubna. Členy Svazu mohou se stát všichni členové lyžařského odboru našeho družstva za doplatek 1 K, splatný českému odboru S. P. D. Družstvo naše bylo požádáno, aby udalo počet a jména členů svých, kteří o členství ve Svazu se ucházejí. Jen těmto Svaz ověří legitimace svazovým razítkem, opravňujícím k nabytí jízdních lístků za sníženou cenu. Přihlášky přijímá p. VI. Rott, Praha I., Malé náměstí.

Oprava. Dr. H. Tuma z Gorice píše nám, že výstup svůj severní stěnou Triglavu provedl v čase o hodinu kratším, než jak bylo v posledním čísle udáno. Celý výstup od Aljaževa Domu až na vrchol trval 6 hodin, projití stěnou od nástupu do skal až k vrcholu pouze 5 hodin. Č.

*

Odbor vydal:

Ze Slovanských hor. Bohatě ilustrovaný spis se 6 zvláštními přílohami a mnoho obrázky v textu, se články dra. J. Čermáka, dra. V. Dvorského, dra. B. Franty, dra. K. Chodounského, dra. O. Laxy, dra. St. Prachenského a dra. VI. Růžičky. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze. Krámská cena 4 K, skv. váz. 5 K 60 h.

Slovinské Alpy. Průvodce po alpských zemích slovinských Krasu a Přímoří. S přehlednou mapou 1 : 750.000, 10 zvláštními přílohami, s 32 panoramaty, náčrtky, plány a diagramy. Nejdokonalejší příručka pro letní a lázeňské hosty, turisty údolní i horolezce. Vydáno za redakce dra. V. Dvorského a dra. B. Franty nákladem „Máje“. Cena váz. 6 K.